

Fecr Yayınları: 261

İMTİHAN PSİKOLOJİSİ

Var Olmanın Hakkını Vermek

Behlül TOKUR

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
ANKARA ÖZGÜR WEB OFSET
MATBAACILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: 0312.385 70 77 (Sertifika no: 34333)

1. Baskı: Nisan 2018
2. Baskı: Nisan 2020

ISBN: 978-605-7570-95-6

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: (0312) 311 47 89
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

İMTİHAN PSİKOLOJİSİ

Var Olmanın Hakkını Vermek

Behlül TOKUR

Ankara 2020

Doç. Dr. Behlül TOKUR

Trabzon'un Çarşıbaşı ilçesine bağlı Kavaklı Köyü'nde doğdu. İlköğrenimi Trabzon Fatih İlkokulu'nda, ortaöğrenimi ise Akçaabat İmam Hatip Lisesi'nde tamamladı. 2003 yılında Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2006 ve 2011 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı çeşitli ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğretmenlik ve idarecilik yaptı. 2011 yılında "*Stres ve Din İlişkisi Üzerine Bir Araştırma*" adlı teziyle doktorasını tamamladı. Aynı yıl Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak göreve başladı. Din Psikolojisi alanında çeşitli makaleleri bulunan yazarın ayrıca "*Stres ve Din*" adıyla yayımlanmış bir kitabı bulunmaktadır. Yazar, halen Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi Din Psikolojisi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak akademik çalışmalarına devam etmektedir.

Kızım Medine Yağmur'a...

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	9
GİRİŞ	11
1. Araştırmanın Konusu	11
2. Araştırmanın Amacı	16
3. Araştırmanın Önemi	17
4. Araştırmada Yöntem	19
4.1. Veri Toplama Araçları	21
4.2. Verilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi	22
4.3. Kapsam ve Sınırlılık	23

BİRİNCİ BÖLÜM

İMTİHAN PSİKOLOJİSİNE GİRİŞ	25
1.1. İmtihan Kavramı	27
1.2. İmtihan Eden Üst Otorite: Allah	31
1.2.1. İman ve İmtihan	32
1.2.1.1. İman ve Bilişsel Yapı	34
1.2.1.2. İman ve İrade	38
1.2.1.3. İman ve Duygusal Yapı	41
1.2.1.4. İman ve Davranışsal Yapı	45
1.2.2. Anlam ve İmtihan	51
1.2.2.1. Dünya Hayatı ve Anlam	54
1.2.2.2. İnsan ve Anlam	63
1.3. İmtihanın Konusu	78
1.4. İmtihan Edilen Varlık: İnsan	88

İKİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM -----	103
2.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri -----	104
2.2. Anne-Babaların İlk Tepkilerine İlişkin Bulgular -----	107
2.3. Anne-Babaların Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Bulgular -----	114
2.4. Anne-Babaların Destek İhtiyacı ve Kaynaklarına İlişkin Bulgular	120
2.4.1. Eş Desteği -----	120
2.4.2. Down Sendromlu Çocuktan Gelen Manevi Destek -----	124
2.4.3. Sosyal Destek -----	126
2.4.4. Dini İnanç -----	129
2.5. Down Sendromlu Çocuklara Sahip Anne-Babalarda İmtihan Psiko- lojisi -----	138
2.5.1. Kaygı Süreci -----	140
2.5.2. Anlam ve Uyum Süreci -----	151
SON SÖZ -----	161
KAYNAKÇA -----	169
EK: Katılımcıların Demografik Özellikleri -----	179

ÖN SÖZ

Bu çalışma, down sendromlu çocuklara sahip anne-babaların yaşamış oldukları bu zor ve sıkıntılı süreç üzerinde dini inançlarının ne tür bir etkisi olduğunu “ilk tepkiler, karşılaşılan sıkıntı ve zorluklar, süreç yönetimi - destek ihtiyacı ve anlamlandırma” çerçevesinde ele alıp incelemeyi amaçlamaktadır.

Bu amaca bağlı olarak aşağıdaki sorular çalışmada yön gösterici olacaktır.

- Çocuğun down sendromlu olduğu öğrenildiğinde ne tür tepkiler gösterilmiştir?

- Down sendromlu çocuklarla yaşamının ne tür bireysel ve toplumsal zorlukları vardır?

- Karşılaşılan sıkıntı ve zorluklarla başa çıkmada kimlerden destek alınmıştır?

- Durumu kabullenme ve yeniden bir düzen kurma sürecinde anne-babalara ne yardımcı olmuştur?

- Anne-babalar karşılaştıkları bu zor ve sıkıntılı süreci dini yönden nasıl anlamlandırmaya çalışmaktadır?

Bu süreçte anne-babaların göstermiş olduğu tepkiler ile durumu kabullenme ve uyum süreci hakkında bilgi sahibi olmak, din psikolojisi alanı yanında sosyo-psikolojik yönden de oldukça önemlidir. Ayrıca yaşanan bu süreçler üzerinde, dini inancın ne tür bir etkisinin olduğu meselesi, iman-anlam ilişkisi hakkında yeni bilgiler edinilmesine yardımcı olacaktır.

Doç. Dr. Behlül TOKUR

Ankara 2018